

Γιατροί που μέσα από τα κοινωνικά δίκτυα χρησιμοποιούν παραπλανητικές μεθόδους προσέλκυσης ασθενών υποσχόμενοι «πρωτοποριακές» μεθόδους χωρίς επιστημονική τεκμηρίωση. Ασθενείς που, πριν επισκεφθούν τον γιατρό, απευθύνονται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και στην τεχνητή νοημοσύνη, καταλήγοντας πολλές φορές σε λάθος διάγνωση και επικίνδυνες θεραπείες.

Καθώς η τεχνολογία εξελίσσεται με ιλιγγιώδεις ρυθμούς, η σχέση γιατρών - ασθενών αλλάζει, γεγονός που πολύ συχνά έχει άμεσες επιπτώσεις στην υγεία των πολιτών. Πριν από λίγες ημέρες, η Ελληνική Εταιρεία Χειρουργικής Ορθοπαιδικής και Τραυματολογίας (ΕΕΧΟΤ) κατέθεσε επιστολή προς το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών (ΙΣΑ), καταγγέλλοντας «παραπλανητικές πρακτικές ενημέρωσης και προσέλκυσης ασθενών» από ορισμένους ορθοπαιδικούς χειρουργούς. Στην επιστολή της η ΕΕΧΟΤ εκφράζει έντονη ανησυχία για τη χρήση μεθόδων που παραβιάζουν τη δεοντολογία του ιατρικού επαγγέλματος.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την καταγγελία, ορισμένοι ορθοπαιδικοί χειρουργοί φέρονται να χρησιμοποιούν τα κοινωνικά δίκτυα για να προωθούν θεραπείες που παρουσιάζονται ως «πρωτοποριακές» ή «ανώδυνες», χωρίς επαρκή επιστημονική τεκμηρίωση. Οι πρακτικές αυτές περιλαμβάνουν υπερβολικούς ισχυρισμούς για την αποτελεσματικότητα ή την ασφάλεια θεραπειών, οι οποίες δεν υποστηρίζονται από επαρκή κλινικά δεδομένα, με σκοπό την προσέλκυση ασθενών. Όπως αναφέρει χαρακτηριστικά στο «Βήμα» ο κ. **Κωνσταντίνος Θ. Κατέρος**, διευθυντής της Α' Ορθοπαιδικής Κλινικής στο νοσοκομείο «Γ. Γεννηματάς» και πρόεδρος της ΕΕΧΟΤ, «έχουμε διαπιστώσει ότι ορισμένοι συνάδελφοι χρησιμοποιούν παραπλανητικές μεθόδους προσέλκυσης ασθενών, κυρίως μέσω μέσων κοινωνικής δικτύωσης, διαδικτυακών σελίδων και εκπομπών σε τηλεοπτικά κανάλια. Συγκεκριμένα παρατηρούνται: Υποσχέσεις για "πρωτοποριακές", "ανώδυνες" και αναιμικές θεραπείες χωρίς επιστημονική τεκμηρίωση. Προβολή δήθεν θεαματικών αποτελεσμάτων χωρίς να αναφέρονται οι πιθανοί κίνδυνοι και οι ενδείξεις. Χρήση διαφημιστικού λόγου που δεν συνάδει με την ιατρική δεοντολογία».

Ο κ. Κατέρος σημειώνει ότι οι πρακτικές αυτές έχουν ενταθεί τα τελευταία χρόνια, ιδιαίτερα με την ευρεία χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, που επιτρέπουν άμεση και ανεξέλεγκτη επικοινωνία με το κοινό, όπως επίσης και με την προβολή μέσω τηλεοπτικών εκπομπών τόσο σε κανάλια μικρής εμβέλειας, αλλά και σε εκπομπές ευρείας ακροαματικότητας. «Η καταγγελία μας αφορά κυρίως τις μεθόδους ενημέρωσης καθώς αυτές παραπλανούν τους ασθενείς. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η εφαρμογή μη τεκμηριωμένων πρακτικών ή η επιλογή θεραπείας χωρίς τις απαραίτητες ενδείξεις μπορεί να αποδειχθεί επικίνδυνη. Επίσης σε αρκετές περιπτώσεις αρκετοί συνάδελφοι παραπλανούν τον ασθενή δίνοντας μια εικόνα επέμβασης χωρίς καθόλου πόνο και κινητοποίησης αμέσως μετά την επέμβαση, κάτι

Σε ορισμένες περιπτώσεις, η εφαρμογή μη τεκμηριωμένων πρακτικών ή η επιλογή θεραπείας χωρίς τις απαραίτητες ενδείξεις μπορεί να αποδειχθεί επικίνδυνη

←

φίλων βίντεο στο TikTok σχετικά με την ψυχική υγεία διεθνώς περιέχουν παραπληροφόρηση. Για παράδειγμα, βίντεο προωθούν μη επιστημονικές συμβουλές για τη διαχείριση του άγχους ή της κατάθλιψης, όπως μη εγκεκριμένες δίαιτες ή «θεραπείες» με βότανα. Σε πολλές περιπτώσεις, όπως αναφέρουν ιατρικοί σύλλογοι, ασθενείς με κατάθλιψη μπορεί να καθυστερήσουν να αναζητήσουν επαγγελματική βοήθεια, βασιζόμενοι σε τέτοιες συμβουλές, με αποτέλεσμα επιδείνωση της κατάστασής τους. Επίσης ασθενείς με χρόνιες παθήσεις όπως διαβήτης ή καρδιακές παθήσεις έχουν αναφέρει ότι βασίστηκαν σε διαδικτυακές συμβουλές για «φυσικές θεραπείες» αντί για φαρμακευτική αγωγή, με αποτέλεσμα διάφορες επιπλοκές.

Η παραπληροφόρηση ενισχύεται από τη γενικότερη δυσπιστία προς το Εθνικό Σύστημα Υγείας, το οποίο αντιμετωπίζει προκλήσεις όπως υποχρηματοδότηση και ελλείψεις προσωπικού. Αυτό κάνει τους ασθενείς πιο ευάλωτους σε διαδικτυακές «λύσεις». Η οικονομική κρίση και η φτώχεια στην Ελλάδα ωθούν ορισμένους ασθενείς να αναζητούν φθηνές, μη εγκεκριμένες θεραπείες αντί για επαγγελματική φροντίδα. Η παραπληροφόρηση στην Ελλάδα, ιδιαίτερα μέσω κοινωνικών δικτύων, έχει οδηγήσει σε περιπτώσεις όπου ασθενείς καθυστέρησαν θεραπείες ή κατανάλωσαν επικίνδυνες ουσίες με σοβαρές συνέπειες για την υγεία τους.

Όπως επισημαίνουν πολλοί γιατροί, τα κοινωνικά δίκτυα και η τεχνητή νοημοσύνη (AI) έχουν επηρεάσει τη σχέση ασθενών - γιατρών με πολλαπλούς τρόπους, φέρνοντας τόσο ευκαιρίες όσο και προκλήσεις. Πολλοί ασθενείς χρησιμοποιούν τα κοινωνικά δίκτυα για να ενημερωθούν για ιατρικά θέματα, να διαβάσουν εμπειρίες άλλων και να βρουν γιατρούς. Αυτό τους κάνει πιο ενεργούς στη διαχείριση της υγείας τους, αλλά συχνά οδηγεί σε παραπληροφόρηση από μη επαληθευμένες πηγές. Πολύ συχνά οι ασθενείς φτάνουν στους γιατρούς με προκαταλήψεις ή ερωτήσεις βασισμένες σε μη αξιόπιστες πληροφορίες - κάτι που μπορεί να περιπλέξει τη διάγνωση ή τη θεραπεία. Με λίγα λόγια, τα κοινωνικά δίκτυα και η AI έχουν καταστήσει τους ασθενείς πιο ενημερωμένους και αυτόνομους, αλλά έχουν αυξήσει την πολυπλοκότητα στη σχέση με τους γιατρούς. Οι γιατροί καλούνται να προσαρμοστούν, ενισχύοντας την επικοινωνία, διαχειριζόμενοι την παραπληροφόρηση και χρησιμοποιώντας την τεχνολογία για να βελτιώσουν τη φροντίδα, χωρίς να χάσουν την ανθρώπινη διάσταση. Η ισορροπία μεταξύ τεχνολογίας και προσωπικής επαφής είναι το κλειδί για μια υγιή σχέση ασθενών - γιατρών.

Τα επικίνδυνα «ιατρικά θαύματα» του TikTok

Βροχή οι καταγγελίες γιατρών κατά μερίδας συναδέλφων τους που προσπαθούν να προσελκύσουν ασθενείς χρησιμοποιώντας τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή περιφερειακούς τηλεοπτικούς σταθμούς υποσχόμενοι «πρωτοποριακές» μεθόδους - Η επιστολή των χειρουργών - ορθοπαιδικών στον ΙΣΑ

Του Δημήτρη Γαλάνη

που φυσικά δεν ισχύει» σημειώνει.

Στην ερώτηση αν έχει λάβει γνώση συγκεκριμένων περιστατικών ασθενών που πράγματι αντιμετώπισαν κάποιο πρόβλημα εξαιτίας των πρακτικών αυτών, ο κ. Κατέρος λέει ότι «ναι, έχουν περιέλθει σε γνώση μας περιπτώσεις όπου ασθενείς οδηγήθηκαν σε ακατάλληλες ή περιττές επεμβάσεις, έχοντας βασιστεί σε παραπλανητικές πληροφορίες. Αν και τα στοιχεία δεν μπορούν να δημοσιοποιηθούν για λόγους ιατρικού απορρήτου, τα περισσότερα αυτά ενισχύουν την ανησυχία μας».

Ετοιμάζεται θεσμική παρέμβαση

Να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με τον κ. Κατέρο, ο Ιατρικός Σύλλογος Αθηνών ανταποκρίθηκε άμεσα αναγνωρίζοντας τη σοβαρότητα του θέματος και βρίσκεται ήδη σε διαδικασία θεσμικής παρέμβασης. «Εχουμε έρθει σε επικοινωνία ώστε να συντονίσουμε ενέργειες για την προστασία τόσο των ασθενών όσο και της επιστημονικής ακεραιότητας του κλάδου μας» επισημαίνει.

Η καταγγελία της ΕΕΧΟΤ ακολουθεί παρόμοια επιστολή που είχε σταλεί για οφθαλμιάτρους, οι οποίοι επίσης κατηγορήθηκαν για παραπλανητικές πρακτικές μέσω κοινωνικών δικτύων με σκοπό την προσέλκυση πελατείας. Αυτό υποδεικνύει ένα ευρύτερο πρόβλημα στη χρήση των μέσων κοινωνικής

δικτύωσης από γιατρούς διαφόρων ειδικοτήτων. Η όλη κατάσταση εμπεριέχει τον κίνδυνο οι ασθενείς να παραπλανηθούν από μη τεκμηριωμένες υποσχέσεις για «ανώδυνες» ή «επαναστατικές» θεραπείες, οδηγούμενοι σε περιττές επεμβάσεις ή θεραπείες που δεν είναι κατάλληλες για την κατάστασή τους. Η έλλειψη επιστημονικής τεκμηρίωσης αυξάνει τον κίνδυνο επιπλοκών, καθυστερημένης θεραπείας ή οικονομικής επιβάρυνσης χωρίς ουσιαστικό όφελος.

Οι επιρρεπείς στην παραπληροφόρηση

Σύμφωνα με έρευνες, το 65% του ελληνικού πληθυσμού χρησιμοποιεί το Διαδίκτυο για ενημέρωση σε θέματα υγείας, με συνεχή ανοδική τάση. Αυτό αυξάνει την έκθεση σε παραπληροφόρηση, ιδιαίτερα μέσω κοινωνικών δικτύων όπως το Facebook, το Twitter (X) και το TikTok. Μια πρόσφατη αμερικανική μελέτη που μπορεί να έχει εφαρμογή και στη χώρα μας δείχνει ότι άνθρωποι με χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο, περιορισμένο αλφαριθμητικό υγείας, τάση για εναλλακτικές θεραπείες και έλλειψη εμπιστοσύνης στο σύστημα Υγείας είναι πιο επιρρεπείς στην παραπληροφόρηση.

Έρευνα που δημοσιεύτηκε το 2025 από τον «Guardian» ανέδειξε ότι πάνω από το 50% των δημο-

Β Ασθενείς με χρόνιες παθήσεις όπως διαβήτης ή καρδιακές παθήσεις έχουν αναφέρει ότι βασίστηκαν σε διαδικτυακές συμβουλές για «φυσικές θεραπείες» αντί για φαρμακευτική αγωγή, με αποτέλεσμα διάφορες επιπλοκές